

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านศึกษาพบว่า นอกจากสติปัญญาความสามารถ และความถนัดทางการเรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้เรียนเอง อันได้แก่ ความสนใจ ความเอาใจใส่ นิสัย และทัศนคติต่อการเรียน ผลการศึกษาของ ลิน และ แมคเคชี¹ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บราวน์และโฮลท์ซแมน² แมคคอก³ และ เพรสคอตต์⁴ ที่ว่า ความสนใจ วิธีการเรียน นิสัยและทัศนคติในการเรียน มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้การศึกษาถึง เรื่องนิสัยและทัศนคติต่อการเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาเรื่องสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสัมตามความมุ่งหมายด้วย

¹Yi Guang Lin and William J. Mckaeachie, "Aptitude, Anxiety, Study Habits and Academic Achievement," Journal of Counseling Psychology 17 (July 1970) : 306 - 310.

²William F. Brown and Wayne H. Holtzman, SSHA Manual Survey of Study Habits and Attitudes (New York : Psychological Corporation, 1967), p.5.

³Harry Maddox, How to Study, p. 2.

⁴Danial Prescott, "A Report of Conference on Child Study," Educational Bullatin (Faculty of Education, Chulalongkorn University, 1961).

นิสัยในการเรียน (Study Habit)

ความหมายของนิสัยในการเรียน

ไอเซนค อาร์โนลด์ และมีลลี¹ กล่าวว่า "นิสัยหมายถึง แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลจนกลายเป็นกิจนิสัยหรือเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดจากการฝึกฝนเป็นประจำ"

ทัตซิง² กล่าวว่า "นิสัยเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่ได้จากการเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งทำให้บุคคลสามารถจัดการกับสภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะอย่างได้โดยง่าย"

ดังนั้นสรุปได้ว่า นิสัยในการเรียน หมายถึงแบบแผนการปฏิบัติในการเรียนที่แต่ละบุคคลประพฤติปฏิบัติจนกลายเป็นนิสัย ซึ่งช่วยทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดผลสำเร็จที่ช่วยความพึงพอใจ

นิสัยในการเรียนมีความหมายใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับ คำว่า เทคนิคในการเรียน (Study Techniques) และทักษะในการเรียน (Study Skill) มาก

เทคนิคในการเรียน หมายถึง กระบวนการ วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผลการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการหมู่พวก³

¹H.J. Eysenck, W. Arnold and R. Meili, Encyclopedia of Psychology No. 2 (London : Search Press, 1972), pp. 92-93.

²Lyle Tussing, Study and Succeed (New York : John Wiley 8 Lano, Inc., 1949), p.29.

³Horace B. English and Ava Chompney English, A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms (London : Longmans, Green and Co., 1958), p.505.

ทักษะในการเรียน หมายถึง การนำความสามารถพิเศษ หรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการอ่าน การจับและการทำบันทึกย่อ การสรุป และการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุดิบต่าง ๆ ในการเรียน (Locating Material)¹

อิงลิชและอิงลิช² กล่าวว่าทักษะในการเรียนที่ดีต้องประกอบด้วย ความสามารถในการเรื่องต่อไปนี้คือ การสำรวจ (Survey) การถาม (Question) การอ่าน (Read) การท่องจำ (Recite) และการทบทวน (Review) มีสัญลักษณ์ย่อว่า SQ3R"

เรน³ กล่าวว่า"ทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียนเป็นลักษณะของพฤติกรรมแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนิสัยในการเรียน ซึ่งกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียนรวมถึงเทคนิคในการเรียนและทักษะในการเรียนด้วย"

สรุปได้ว่า นิสัยในการเรียนก็คือ พฤติกรรมที่นำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน และปฏิบัติหรือฝึกฝนเป็นประจำ จนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะ วิธีการเรียน การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน และการใช้เวลาในการเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

นิสัยในการเรียนนั้น สามารถแสดงได้ 2 ลักษณะคือ นิสัยในการเรียนที่ดี และนิสัยในการเรียนที่ไม่ดี หากมีนิสัยในการเรียนดีก็จะทำให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ซึ่งตรงกันข้ามหากมีนิสัยในการเรียนที่ไม่ดีก็มีผลทำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

¹Good V. Carter, Dictionary of Education (New York:McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 504.

²Horace B. English and Ava Champney English, A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms, p.505.

³C. Gilbert Wren, Study Habits Inventory (Standford.: Standford University Press, 1968), pp. 1 - 4.

หรือไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน แต่อย่างไรก็ตามนิสัยในการเรียนไม่ได้เกิดโดย
 กำนึก แต่เกิดจากการฝึกฝน การปฏิบัติซ้ำ ๆ เป็นประจำ ดังนั้น จึงสามารถปรับปรุง
 แก้ไขให้ดีขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูจะสามารถแก้ไขปรับปรุงได้ดี ทั้งนี้ เพราะเป็น
 ผู้เกี่ยวข้อง และใกล้ชิดกับเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด ฮาสลามและบราวน์¹
 ศึกษาพบว่า การที่ครูสอนเรื่อง เทคนิควิธีการเรียนที่ประสิทธิภาพนั้น ทำให้นิสัยในการเรียน
 ของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

การที่ครูจะสร้างหรือปรับปรุงนิสัยในการเรียนที่ดีให้แก่ักเรียนได้นั้น
 จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. วิธีการเรียนและวิธีการทำงาน
2. การจัดการเวลาเรียน
3. การจดงาน การจดบันทึกและการทำบันทึก
4. วิธีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้ การเรียนมีประสิทธิภาพ
5. การเตรียมตัวสอบ
6. การทอหนังสือ
7. การตอบคำถามและการทำข้อสอบ
8. การเขียนรายงาน
9. การใช้ของสมุด²

¹Warren L. Haslam and William F. Brown, "Effectiveness of Study Skill Instrument for High School Sophomore," Journal of Educational Psychology 59 (August 1968) : 223 - 226.

²ดวงเดือน พิศาดบุตร, การแนะแนว (พระนคร : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2509), หน้า 36 - 37.

นอกจากครูจะเป็นผู้ช่วยแก้ไขปรับปรุงแล้วนักเรียนเองก็สามารถที่จะปรับปรุงนิสัยในการเรียนให้ดีขึ้นได้ แมคคอก¹ ได้เสนอแนะวิธีที่บุคคลจะแก้ไขปรับปรุงทักษะและนิสัยในการเรียนของคนที่ดีขึ้นคือ

1. ต้องมีสุขภาพจิตที่ดี โดยการแก้ไขปรับปรุงสภาพทั่ว ๆ ไป
2. ปรับปรุงแนวทางและวิธีการทำงาน โดยมีการวางแผน แบ่งเวลาเรียนและทำงานให้มีประสิทธิภาพ
3. ลดความกังวล และความคั่นเต้นประหม่า โดยการแก้ปัญหาความขัดแย้งในใจตนเอง

ทัศนคติในการเรียน (Study Attitude)

ทัศนคติในการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยเฉพาะทัศนคติต่อครู ต่อโรงเรียนและต่อการศึกษา นำทรัพย์สิน จันทรหอม² กล่าวว่า ถ้านักเรียนรู้สึกพอใจ ถูกอารมณ์ เนการกระทำหรือพฤติกรรมของครูที่แสดงต่อตนเอง หรือเพื่อนฝูง การกระทำของครูนั้นจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ส่งเสริมความสนใจเอาใจใส่ต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อครูและการศึกษาเล่าเรียน อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในด้านการเรียนด้วย

การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จก็ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน แต่ถ้าหากนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูต่อเป้าหมายทางการศึกษาและต่อเพื่อนร่วมชั้นแล้ว การเรียนการสอนก็ย่อมดำเนินไปโดยไม่ราบรื่น เพราะนักเรียนจะขาดการ

¹Harry Maddox, How to Study, p. 16.

²นำทรัพย์สิน จันทรหอม, "ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่องการลงโทษและการให้รางวัล," (ปริทัศน์นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505), 90 หน้า.

เคารพ ยำเกรง เชื่อฟัง และรับฟังคำสั่งสอนของครู ทำให้นักเรียนไม่สามารถจะรับ
ความรู้ไปจากครูได้¹ ซึ่งย่อมมีผลกระทบให้ณสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วย

ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

คำว่าทัศนคติมาจากศัพท์ภาษาละตินว่า แอปตัส (Aptus) ซึ่งตรงกับ
คำว่า "เหมาะสม" (Fitness) หรือการปรองปรอง (Adaptedness) นักจิตวิทยา
และนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายอย่างดังนี้

เทอร์สโตน² กล่าวว่า ทัศนคติเป็นตัวแทนทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ไม่
สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงทางค่านิจใจภายใน แสดงออก
ให้เห็นได้โดยเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังกล่าวว่าทัศนคติเป็นเรื่อง
ของความชอบความไม่ชอบความอึดแข็ง ความคิดเห็น ความรู้สึกและความเชื่อมั่นต่อ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นการวัดทัศนคติจึงวัดโดยตรงไม่ได้แต่สามารถวัดได้ในรูปความคิดเห็น
(Opinion) หรือการแสดงออกทางภาษา (Verbal Expression) แต่ในการวัดนี้
อาจเกิดความไม่แน่นอนได้หากผู้ตอบบิดเบือนหรือตอบไม่ตรงกับใจจริง³

อนาสตาซี⁴ กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออก
มาว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น ต่อเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบัน

¹ ชนุ แสงศักดิ์, "ครูก็" วิทยาสาร, 2 (2505) : 85 - 100.

² L.L. Thurston, "Attitude Can be Measures," In Reading in Attitude Theory and Measurement. Edited by Martin Fishbein, (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1967), p. 479.

³ Ibid, pp. 77 - 89.

⁴ Anne Anastasi, Psychological Testing, 4th ed. (New York: Macmillan Publishing Co., 1976), p. 453.

ต่าง ๆ เป็นต้น ทักษะที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปพาดพิง (Infered) จากพฤติกรรมภายนอก ทั้งที่ทงใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา

นั่นแนลลี¹ กล่าวว่า "ทักษะหมายถึงท่าที่ที่แสดง ออกลวงหน้าให้รู้ว่าปฏิบัติกริยา ที่มีต่อวัตถุ สถานที่หรือบุคคลในระดับชั้นต่าง ๆ กันไปในทางบวกหรือทางลบจะมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม"

ฮิลการ์ด² กล่าวว่า "ทักษะหมายถึงพฤติกรรมหรือความรู้สึกรั้งแรกที่ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่อแนวความคิดใด หรือต่อสภาพการณ์ใด ๆ ในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองไปในทาง เอนเอียงที่จะไปในลักษณะเดิมเมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวนั้นอีก"

จากคำจำกัดความดังกล่าวแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะหมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลในอันที่จะสนองตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสภาพการณ์บางอย่าง โดยการแสดงท่าที่ความรู้สึกรั้งในรูปของพฤติกรรม อันอาจเป็นไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุน

องค์ประกอบของทักษะ

ทักษะมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. ความรู้ความเข้าใจ ความคิด (Cognitive Component) เป็นการตอบสนองต่อบุคคล ในลักษณะของการรับรู้ อันสืบเนื่องมาจากความคิด เชื่อที่มีต่อสิ่ง

¹Jum C. Nunnally, Tests and Measurements (New York : McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 300.

²Ernest R. Hilgard, Introduction to Psychology 4th ed. (New York : Harcourt, Brace Jovanovich, 1975), p. 523.

ของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ทำให้ทัศนคติที่แสดงออกมาในแนวความคิดว่าจะไร้อุท ออะไรผิด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้ายตามความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ทัศนคติจะแสดงออกในรูปของ ความรัก ความโกรธ ความชอบ ความพอใจ ความเกลียดหรือความไม่พอใจ

3. พฤติกรรม (Behavioral Component) คือความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนื่องมาจากความคิด และความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติ โดยการยอมรับหรือปฏิเสธ และเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้¹

ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

ทัศนคติจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พอจะสรุปลักษณะของทัศนคติได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทัศนคติเป็นสภาพอารมณ์ทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิด และการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใด ๆ แล้วบุคคลนั้น ๆ จะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นในลักษณะใด

3. แม้ว่าทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่ทัศนคติก็น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และ

¹ ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน, "การวัดทัศนคติ," ใน เอกสารเพื่ออบรมวิจัยการศึกษาเล่มที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2519), หน้า 170 - 206

การเรียนรู้¹

เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทัศนคติก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ โดยเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัย เทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยจากกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยหลักการแห่งเหตุผล²

แม้ว่าทัศนคติจะไม่ใช้พฤติกรรม แต่ก็สามารถวัดพฤติกรรมที่เกิดจากทัศนคติเป็นตัวกำหนดได้ เพื่อเป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้

การวัดทัศนคติ

สก็อต³ กล่าวว่า การศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของทัศนคติ ดังนี้คือ

004944

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) ทัศนคติแสดงออกได้
2. ทิศทางคือ
 - 1.1 ทัศนคติเชิงนิมมาน หรือทัศนคติทางบวก (Positive)

¹ ไซมูเอล อินทรวินชา, หลักและวิธีการวัดเจตนาคติ, อนุสารเพื่อการวิจัยฉบับที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), หน้า 17.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

³ William A. Scott, "Attitude Measurement," In The Handbook of Social Psychology, Edited by Gardner Lindzey and Elliot Aronson, 2nd ed. 2 (Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1968): 206-210.

เป็นความโน้มเอียงของอารมณ์ในทางชอบ ฟังพอใจ คล้อยตาม หรือเห็นด้วย ทำให้บุคคลอยากแสดงออกหรือปฏิบัติในทางดีคือสิ่งนั้น ๆ

1.2 ทศนคติเชิงนิเสธ หรือทศนคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ ในลักษณะไม่ฟังพอใจ เกลียดหรือต่อต้านไม่เห็นด้วย ทำให้บุคคลเกิดความเบียดหนาย ทนให้ห่างจากวัตถุนั้นหรือสภาพการนั้น ๆ

2. รัศมีของทศนคติ (Magnitude) หมายถึงการที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อาจมีความรู้สึกเพียงผิวเผิน เล็กน้อย หรือลุ่มลึก ทศนคติรัศมีผิวเผินจะไม่มี ความคงที่ เปลี่ยนแปลงง่าย ส่วนทศนคติรัศมีลุ่มลึกจะคงทนถาวร และเปลี่ยนแปลงยาก

3. ความเข้มของทศนคติ (Intensity) หมายถึงปริมาณของความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะปรากฏในรูปของ ความรู้สึกต่อสิ่งนั้นมากหรือน้อยเพียงใด

การสร้างเครื่องมือวัดทศนคตินั้นต้องสร้างให้สามารถวัดให้ครอบคลุมได้ว่าบุคคลมีทศนคติในทิศทางใด ทางบวกหรือลบ มีรัศมีของทศนคตินั้นคง ผิวเผินเพียงใดและความเข้มของทศนคตินั้นมากน้อยเพียงใดด้วย

จากแนวความคิดต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วในตอนต้น สรุปได้ว่า ทศนคติต่อการเรียน หมายถึง สภาพทางอารมณ์ และท่าทีหรือความรู้สึกที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมตอบสนองต่อครู วิธีสอน ของครูโรงเรียน รวมทั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาคด้วย ทศนคติต่อการเรียนอาจแสดงออก 2 ประเภทคือ

1. ทศนคติที่ดี หรือทศนคติในทางบวก (Positive Attitude)

นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะฟังพอใจในการเรียน สนใจเรียน มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้สึกว่าครูเป็นผู้นำเขารพยกย่อง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ได้อย่างดี และยอมรับว่าการเรียนจะช่วยให้ตนสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. ทศนคติที่ไม่ดี หรือทศนคติในทางลบ (Negative Attitude)

นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะ ความไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบการเรียน ไม่ชอบครู ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ซากเรียนบ่อย ๆ มีความเชื่อว่าการเรียนไม่ช่วยแก้ปัญหาในชีวิตของเขาได้

แต่นักเรียนบางคน มีทัศนคติอีกประเภทหนึ่งคือ เฉย ๆ ไม่แสดงออกซึ่งความพอใจหรือไม่พอใจ ทัศนคติประเภทนี้ก็ควรแก้ไขปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีด้วย

แม้ว่าทัศนคติจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และสามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ก็ตาม แต่ แจ็คสัน¹ กล่าวว่า ไม่ควรทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วยตัวแปรด้านทัศนคติเพียงอย่างเดียว ควรใช้ตัวแปรอื่นร่วมในการทำนายด้วย ดังนั้น แบบสำรวจซึ่งประกอบด้วยนิสัยและทัศนคติในการเรียน จึงน่าจะสามารถร่วมกันทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ดีกว่าการใช้ด้านหนึ่งด้านใดทำนายเพียงด้านเดียว

ในตอนที่ไปผู้วิจัยจะกล่าวถึง แบบวัดนิสัยและทัศนคติในการเรียนที่นิยมใช้กันกว้างขวางในต่างประเทศและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการวัดนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียน โดยแยกเป็นผลงานด้านนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนและนิสัยและทัศนคติในการเรียน

แบบวัดนิสัยและทัศนคติในการเรียน ของ บราวน์และ โฮลทซ์แมน² (Brown and Holtzman)

นักการศึกษาที่ให้ความสนใจในเรื่อง นิสัยและทัศนคติในการเรียนคือ บราวน์

¹Philip W. Jackson, Life in Classroom (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1968), p. 79.

²Brown Holtzman, Manual of Survey of Study Habits and Attitudes, 30 p.

และไฮทซ์แมน เขาได้ศึกษาค้นคว้า และได้สร้างแบบวัดขึ้นในปี 1953 เรียกว่าแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน (The Survey of Study Habits and Attitudes) และได้พัฒนาให้มีความเที่ยงความตรง เหมาะสมที่จะใช้วัดนิสัยและทัศนคติในการเรียนอย่างแท้จริง ได้ออกตีพิมพ์เผยแพร่แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน (The Survey of Study Habits and Attitudes) ที่ยังคงใช้กันอยู่จนถึงปัจจุบันในปี 1964 วัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสำรวจนี้เพื่อ

1. ศึกษา นักเรียนที่มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนแตกต่างไปจากนักเรียนอื่น ๆ ที่มีผลการเรียนสูง
2. ช่วยให้เห็นนักเรียนที่มีความยุ่งยากหรือมีปัญหาในการเรียน
3. เพื่อหาวิธีช่วยเหลือให้นักเรียนปรับปรุงนิสัยและทัศนคติในการเรียนของตน ให้ดีขึ้น ตลอดจนให้ตระหนักถึงศักยภาพที่ดีที่สุดของเขา

แบบสำรวจนี้เรียกชื่อย่อว่า SSHA มี 2 ฟอร์ม (Form) คือ ฟอร์ม ซี (Form C) ใช้สำหรับนักเรียนระดับวิทยาลัย (College) หรือ เกรด (Grade) 12-14 และฟอร์ม เอช (Form H) สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (High School) หรือ เกรด 7 - 12 ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยศึกษาเฉพาะแบบสำรวจฟอร์ม เอช (Form H) เท่านั้น ซึ่งแบบสำรวจเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 กำนานิสัยในการเรียน (Study Habit ย่อว่า SH) มีค่าน้อย (Subscale) 2 ค่านคือ

1.1 การหลีกเลี่ยงการผลัดเวลา (Delay Avoidance ย่อว่า DA) หมายถึงการทำงานหรือทำการบ้านให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดมีข้อคำถาม 25 ข้อ

1.2 วิธีการทำงาน (Work Method ย่อว่า WM) หมายถึง วิธีการเรียนและเทคนิคการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีข้อคำถาม 25 ข้อ

ส่วนที่ 2 กำนทัศนคติในการเรียน (Study Attitude ย่อว่า SA) มีค่าน้อย (Subscale) 2 ค่านคือ

2.1 การยอมรับในตัวครู (Teacher Approval ย่อว่า TA) หมายถึง มีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกในทางที่ดีต่อครู มีข้อความถาม 25 ข้อ

2.2 การยอมรับคุณค่าของการศึกษา (Educational Acceptance ย่อว่า EA) หมายถึง การยอมรับความมุ่งหมายของการศึกษา มีข้อความถาม 25 ข้อ

รวมทั้งค่านิสัยและทัศนคติในการเรียนเรียกว่า สัตว์คี่ ออเรนเคชั่น (Study Orientation ย่อว่า SO) มีจำนวนข้อทั้งหมด 100 ข้อ วิธีตอบแบบสำรวจ ผู้ตอบอ่านข้อความและเลือกคำตอบที่มีให้แล้วเพียงคำตอบเดียวใน 5 คำตอบคือ นาน ๆ ครั้ง (Rarely) บางครั้ง (Sometimes) บ่อยครั้ง (Frequently) มากครั้ง (Generally) และเกือบทุกครั้ง (Almost Always)

ความตรง (Validity)

คำนวณหาค่าความตรงจากตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (เกรด 7-12) ในรัฐเท็กซัส (Texas) จำนวน 3731 คน โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแบบสำรวจกับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียน (Grade Point Average) ภาคเรียนที่ 1 ค่าสหสัมพันธ์ของแบบสำรวจทั้งหมด อยู่ระหว่าง .31 - .85 และโดยเฉลี่ย .55 เมื่อแยกตามค่า (Scale) จะได้ค่าสหสัมพันธ์ดังนี้คือ .41, .47, .35 และ .48 (DA, WM, TA และ EA) เมื่อแยกตามชั้น (Grade) 7 - 12 ดังนี้คือ .55, .52 .49, .49, .47 และ .46 ตามลำดับ

ความเที่ยง (Reliability)

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นที่ 9 ในโรงเรียนมัธยมซานมาร์กอส (San Marcos High School) จำนวน 237 คน คำนวณค่าความเที่ยงโดยวิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest) ระยะเวลาการทดสอบ 2 ครั้งห่างกัน 4 สัปดาห์ ปรากฏว่าค่าความเที่ยงของค่าทั้ง 4 และแบบสำรวจทั้งหมดมีค่าดังนี้ .95, .93, .93, .94 และ .95 (DA, WM, TA, EA และ SO)

การหาปกติวิสัย (Norm)

คำนวณหาค่าปกติวิสัยเป็น เปอร์เซนต์ไทล์ นอร์ม (Percentile Norm) คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 11,218 คน จากเมืองต่าง ๆ 16 แห่งทั่วประเทศ **เสนอเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Grade 7-8-9) จำนวน 5,425 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Grade 10 - 11 - 12) จำนวน 5,793 คน** โดยเสนอแยกกันต่าง ๆ ของแบบสำรวจ ซึ่งมี 7 ด้านคือ การหลีกเลี่ยงการผลัดเวลา วิธีการทำงาน นิสัยในการเรียน การยอมรับในตัวครู การยอมรับคุณค่าทางการศึกษา ทัศนคติต่อการเรียน และค่านิสัยและทัศนคติในการเรียน

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

1. ค่านิสัยในการเรียน

คาเตอร์¹ ได้ศึกษานิสัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด (Grade) 7 และ 8 จำนวน 725 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ โดยใช้แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ สแตนฟอร์ด แอชีฟเม้นท์ เทสต์ (Stanford Achievement Test - SAT) และ แบบสอบ เฮอร์แมน-เนลสัน เทสต์ ออฟ เมนทอล อะบิลิตี้ (The Henmon - Nelson Test of Mental Ability) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม และใช้แบบสำรวจแคลิฟอร์เนีย สเตจค็อกกี เมทฮอด เซอร์เวย์ (California

¹Harold D. Carter, "Overachiever and Underachiever in the Junior High School," California Journal of Educational Research 12 (1961) : 51 - 56.

Study Methods Survey - CSMS) วัตถุประสงค์ในการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถ มีนิสัยในการเรียนดีกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ

ไลท์และอเล็กซาคอส¹ ทำการวิจัยถึงผลของการแนะแนวเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องนิสัยในการเรียน เพื่อต้องการจะศึกษาว่านิสัยในการเรียนจะแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้เป็นกลุ่มทดลองที่จะให้การแนะแนวเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ให้การแนะแนว ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ทำแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของเร็นน์ (Wrenn's Inventory of Study Habits) ทั้งก่อนและหลังการให้การแนะแนว ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการแนะแนวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มมีนิสัยในการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการแนะแนวเป็นรายบุคคล สอบไล่คะแนนวิชาภาษาอังกฤษดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. กลุ่มควบคุมสอบไล่คะแนนวิชาเรขาคณิตค่าลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ประเมินว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก และในทางตรงกันข้ามครูผู้สอนวิชาเรขาคณิตประเมินว่า ผลการเรียนของกลุ่มควบคุมเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

¹ Louise L. Light and C. E. Alexakos, "Effect of Individual and Group Counseling on Study Habits," The Journal of Educational Research 63 (July-August, 1970) : 450 - 455.

แสดงว่า นิสัยในการเรียนนั้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ และถ้ามี นิสัยในการเรียนที่ดีขึ้นจะมีผลทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วย

บริกซ์ โทซีและมอร์เลย์¹ ได้ทำการวิจัยโดยการทดลองเพื่อศึกษาผล ของการปรับปรุงแก้ไขนิสัยในการเรียนให้ดีขึ้น จะมีผลคือ ผลการเรียนอย่างไร กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการทดลองโดยสร้างขบวนการบางอย่างเพื่อให้นิสิตเกิดความพอใจเกี่ยวกับ สภาพการเรียน และสอนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคนิคของ โรบินสัน (The Robinson SQ3R) ให้แก่กลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์

ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มควบคุม คะแนนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นิสัยในการเรียนนั้น ถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้ว จะมีผลทำให้สัมฤทธิ์ผลทาง การเรียนดีขึ้นด้วย

2. กานท์ทัศนคติในการเรียน

แจ็กสันและลาฮาเคอร์น² ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนกับทัศนคติที่มีต่อโรงเรียน และเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องในการ

¹Richard D. Briggs, Donald J. Tosi and Rosemary, M. Morly, "Study Habits Modification and Its Effect on Academic Performance: A Behavioral Approach," Journal of Educational Research 64 (April 1971) : 347 - 350.

²Phillip W. Jackson and Henrutle M. Lahaderne, "Scholastic Success and Attitude Toward School In a Population of Six Grades," The Journal of Educational Psychology 58 (February 1968) : 15-18.

ทัศนใจอย่าง เป็นธรรมชาติของครูในการประเมินความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น (Grade) 6 จำนวน 11 ห้อง จำนวนชาย 148 คน หญิง 144 คน ระดับสติปัญญา โดยเฉลี่ยของนักเรียน ซึ่งวัดจากแบบทดสอบ สติปัญญา คูลแมน แอดเคอร์สัน อินเทลลิเจนซ์ เทส (Kuhlmann Anderson Intelligence Test) เท่ากับ 103.9 ครูที่ประเมินทัศนคติของนักเรียนต่อโรงเรียน เป็นครูที่สอนชั้น 6 จำนวน 11 คน ชาย 4 คน หญิง 7 คน กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักเรียน คอบแบบสอบถาม 2 ชุดคือ แบบทดสอบความคิดเห็นของนักเรียน (The Student Opinion Roll II) ซึ่งถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ครู หลักสูตร สุขภาพ และการเรียนหรือ ทำงานในชั้นเรียน และแบบสอบถามนักเรียนของมิชิแกน (The Michigan Student Questionnaire) สำหรับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้จากคะแนนสอบปลายปีและ คะแนนจากแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของสแตนฟอร์ด (The Stanford Achievement Test) ซึ่งวัดความสามารถทางการอ่าน ศิลปะศึกษา และคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ครูประเมินว่านักเรียนมีความพอใจและความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มากกว่าความเป็นจริง และความพอใจของนักเรียนนั้นมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับสัมฤทธิ์ ผลทางการเรียน แต่จากผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ปรากฏว่า ความพอใจหรือทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และ ทั้งเพศชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

ลาฮาเคร์ธ¹ ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ สติปัญญาและความสนใจเรียนของนักเรียนในชั้น เพื่อตรวจสอบว่า ความสนใจเรียนของ นักเรียนจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโรงเรียน ต่อครู สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และความ

¹Henriette M. Lahaderne, "Attitudinal and Intellectual Correlates of Attention : A Study for Four-Sixth-Grade Classroom," Journal of Educational Psychology (October 1968) : 320-324.

สามารถทางสติปัญญา เพียงใจหรือไม้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 62 คน หญิง 63 คน รวม 125 คน จากนักเรียนในชั้น (Grade) ที่ 6 จำนวน 4 ห้องเรียน ระดับสติปัญญา โดยเฉลี่ยชายเท่ากับ 104 หญิงเท่ากับ 110 ซึ่งวัดด้วยแบบทดสอบสติปัญญาของ คูลแมนและ แอนเดอร์สัน (The Kulmann and Anderson Intelligence Test) คะแนนความตั้งใจเรียนได้จากการสังเกตภายในชั้นเรียนห้องละ 2 เคียน คะแนนทัศนคติได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน (The Student Opinion Roll II) คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้จากคะแนนสอบปลายปี ผลการศึกษาปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อโรงเรียนต่อครูกับความสนใจในการเรียน แต่พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสนใจเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและสติปัญญาของนักเรียน แสดงว่าความสนใจในการเรียนหรือการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถทั่วไป และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากกว่าทัศนคติทางการเรียน

คาน¹ ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เพื่อต้องการดูว่าประสิทธิภาพของตัวแปรที่เหมาะสมในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ขึ้นอยู่กับทัศนคติต่อการเรียนหรือตัวแปรอื่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอยู่ในชั้นที่ 8 จำนวน 1038 คน เป็นชาย 509 คน หญิง 529 คน จากโรงเรียนมัธยม 3 โรงเรียนในรัฐฟลอริดา ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทัศนคติ นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจในการเรียน กับแบบสอบวัดความสามารถ เชอะ สตูลแอล คอลเลจ อะบิลิตี้ เทส (The School and College Ability Test) คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้จากแบบวัดชุดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เชอะ เมโทรโพลิทัน แอคซีฟเม้นท์ เทส ซีรี่ (The Metropolitan Achievement Test Series - MAT) ผลการศึกษาปรากฏว่า ตัวทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนชาย คือ ทัศนคติ

¹S.B. Khan, "Affective Correlates of Academic Achievement" Journal of Educational Psychology 60 (June 1969) : 216-221.

ที่มีอคติ แต่ไม่เป็นตัวทำนายที่ดีสำหรับเพศหญิง กลายเป็นนิสัยในการเรียน เขาสรุปผลการศึกษานี้ว่า นอกจากสติปัญญาแล้ว อารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ และนิสัยในการเรียน ก็มีอิทธิพลสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วย

ลาเบลล์¹ ได้ศึกษาอิทธิพลของทัศนคติในการเรียนต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในชั้นที่ 5 ระหว่างกลุ่มนักเรียนเชื้อชาติอเมริกัน สเปนกับอเมริกันอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในนิวเม็กซิโก จำนวน 882 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามเพศ เชื้อชาติ ผลการเรียน และอาชีพของพ่อแม่ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัด ซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล อินสตรูเมนต์ (The Semantic Differential Instrument) และนำมาหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ไม่จำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระดับกลางและต่ำ กลุ่มอเมริกัน สเปน กับกลุ่มอเมริกันอังกฤษ มีทัศนคติต่อโรงเรียนคล้ายคลึงกันมากกว่าต่างกัน กลุ่มนักเรียนที่มีสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงและปานกลาง จะมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิงจะมีทัศนคติที่ดีกว่าชาย โดยสรุปแล้วทัศนคติในการเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่สถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนแตกต่างกัน

นีล กิล และทิสเมอร์² ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการเรียน

¹Thomas Jeffrey Labelle, "Attitudes and Academic Achievement Among Male and Female Anglo and Spanish American Fifth Grade Student," Dissertation Abstracts International 31 (October 1970: 1624-A.

²Daniel C. Neale, Noel Gill and Werner Tismer, Relationship Between Attitude Toward School Subject and School Achievement," The Journal of Educational Research 63 (January 1970) : 232-237.

กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้น 6 ชาย 105 คน หญิง 110 คน รวม 215 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดทัศนคติต่อการเรียน ซีแมนติก ีพี เฟอเรนเชียล อินสตรูเมนต์ (The Semantic Differential Instrument) แบบทดสอบสติปัญญาของ ธอนโลค (The Lorge Thorndike Intelligence Test-Level II) และแบบสอบชุดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (The S.R.A. Achievement Series) กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ เมื่อเปิดเรียนสัปดาห์แรก และเมื่อสิ้นปีการศึกษา ผลการศึกษาปรากฏว่า ทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยเฉพาะวิชา สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และ วิทยาศาสตร์ ในเพศชาย สำหรับเพศหญิงนั้น มีความสัมพันธ์กับวิชาการอ่านนอกจากนี้ยังพบว่า แบบวัดทัศนคติ ซีแมนติก มีบทบาทในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนน้อยมาก

กลุ่มนักเรียนชายและหญิงมีทัศนคติที่ไม่ดีในตอนกลางปีการศึกษา เมื่อเทียบกับเมื่อต้นปี และนักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนชาย

เบลคโฮ¹ ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครู โดยวิธีการสังเกตครูที่สอนในชั้นเรียนและให้คะแนนแบบจากการสังเกต กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 4368 คน แยกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถทางการเรียนให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังเกตครู จำนวน 180 คน ประมาณ 4 สัปดาห์ แล้วให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรม ด้วยการทำรายงานการสังเกตจากแบบรายงานการสังเกตโดยนักเรียน (The Pupil Observation Report : POSR) และทำแบบวัดทัศนคติต่อครู (Scale for Measuring Attitudes Toward Any Teacher:SMAT) นำคะแนนจากแบบวัด

¹Bledsoe Joseph, "Factors Related to Pupil Observation Report of Teachers and Attitude Toward Their Teacher" The Journal of Educational Research 65 (November 1971) : 121 - 122.

ทั้งสองมาทำการวิเคราะห์ แยกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และ สาขาวิชาที่สอน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อครูต่างกัน กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถต่ำ
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด และมีทัศนคติที่ต่ำมากที่สุดต่อครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด
3. นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อครูต่างกัน นักเรียนอายุมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่า
4. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มากกว่าครูที่มีอายุสูงกว่า 35 ปี
5. นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อครูชายมากกว่านักเรียนหญิง ในขณะที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อครูหญิงมากกว่า
6. นักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่สอนสังคมศึกษา ในขณะที่นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อครูสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากกว่า

วิลเลียม¹ ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพ ความสามารถและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดี และทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน โดยใช้แบบสำรวจ แคลิฟอร์เนีย สเตจคี้ เมทอดค เซอร์เวย์ (California Study Method Survey : CSMS) วัดทัศนคติและแบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 115 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 50 คน เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนคือ ไคคะแนนน้อยกว่า 1.3 S.D. เมื่อเทียบกับปกติวิสัยระดับชาติของ-

¹Robert L. William, "Personality, Ability and Achievement Correlates of Scholastic Attitudes," The Journal of Educational Research 63 (January 1970) : 232 - 237.

แบบสำรวจ กลุ่มที่สอง จำนวน 65 คน เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนคือ ได้คะแนนสูงกว่า 1.3 S.D. เมื่อเทียบกับปกติวิสัยระดับชาติ คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้จากคะแนนจากแบบสอบชุดการอ่าน และคณิตศาสตร์จากแบบทดสอบรูปแบบสอบสัมฤทธิ์ผลแคลิฟอร์เนีย (California Achievement Test: Battery) และคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) ของภาคเรียนที่ 1 ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน บุคลิกภาพ และความสามารถสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน

ตอนต่อมา ได้ทำการศึกษาเพื่อเป็นการประเมินผลทัศนคติของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน (Drop Out) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนผิวขาวและผิวขาว จำนวน 509 คน จากรัฐแคนซัส พบว่า 50 % ของนักเรียนจำนวนนี้ เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน แต่อีก 24 % แสดงทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนอย่างรุนแรง ซึ่งแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ เช่น หลีกเลี่ยงการเรียนไม่มีประโยชน์ เมื่อการเรียน ครูผู้สอนเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูผู้สอนมีความลำเอียง และกฎข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

3. ค่านิยมและทัศนคติในการเรียน

ไฮลทซ์แมน บราวน์ และฟาร์กิวฮาร์² ได้ศึกษาถึงการหาความเที่ยง

¹Hershel D. Thomburg, Attitudinal Determinants in Holding Drop Out in School," The Journal of Educational Research 68 (January 1975) : 181 - 185.

²Wayne H. Holtzman, William F. Brown and W.G. Farguhar, "The Survey of Study Habits and Attitude : A New Instrument for Prediction of Academic Success," Educational Psychological Measurement 14 (1954) : 726 - 732.

ความทรง เหนือปกติมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อกระทง พร้อมสุดท้าย ของแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน (The Survey of Study Habits and Attitudes:SSHA) ซึ่งเป็นเครื่องมือใหม่ในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และสามารถวัดเรื่องราวเกี่ยวกับวิธีการเรียน แรงจูงใจในการเรียน ทัศนคติต่อครู และขบวนการทางการศึกษา ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อกระทงพร้อมสุดท้าย จำนวน 75 ข้อ นำแบบสำรวจไปใช้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ใน 4 มหาวิทยาลัยรัฐเทศซัส จำนวนนิสิตชาย 358 คน และนิสิตหญิง 325 คน หาค่าสหสัมพันธ์ Φ (Phi Correlation) กับคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) ของภาคเรียนที่ 1 โดยใช้เทคนิคกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 27 % ปรากฏว่าใช้ได้ทั้ง 75 ข้อ และสร้างเฉลี่ยใช้เฉพาะชาย 36 ข้อ เฉพาะหญิง 29 ข้อ และ 22 ข้อ ใช้เฉลี่ยร่วมกัน

2. การหาความทรง หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจกับคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) ของภาคเรียนที่ 1 จากนิสิตชาย 1756 คน นิสิตหญิง 1118 คน ใน 10 มหาวิทยาลัย ได้ค่าความทรงระหว่าง .27 ถึง .66 สำหรับชาย และ .26 ถึง .65 สำหรับหญิง โดยเฉลี่ยความทรงของชายเป็น .42 และหญิงเป็น .45 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่าแบบสำรวจ SSHA สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง SSHA กับคะแนนจากแบบสอบของสภาการสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Council on Educational Psychological Examination : ACE) จำนวนนิสิตชาย 1249 คน หญิง 832 คน จาก 7 วิทยาลัยได้ค่าสหสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำคือ มีค่าระหว่าง .13 ถึง .48 ชาย และระหว่าง .16 ถึง .42 หญิง สรุปได้ว่า SSHA สามารถวัดลักษณะสำคัญที่ แบบวัด ACE วัดไม่ได้

3. การหาค่าความเที่ยง ค่าวนหา 2 วิธี คือ (1) โดยวิธีแบ่ง 3 (Split-Third Method) จากตัวอย่างชาย 178 คน หญิง 170 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมด .92 สำหรับชาย และ .84 สำหรับหญิง (2) โดยวิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest) ตัวอย่าง เป็นนิสิตปีที่ 1 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ชาย 54 คน หญิง 7 คน

ให้นำแบบสำรวจข้างกัน 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงชาย .99 และหญิง .93 กลุ่มที่ 2 เป็นนิสิตแผนกจิตวิทยา ชาย 106 คน หญิง 87 คน นำแบบสำรวจข้างกัน 11 สัปดาห์ ค่าความเที่ยงชาย .88 และหญิง .84

4. ความง่ายของแบบสำรวจ (Readility of the SSHA) จากการทดลองปรากฏว่า เด็กนักเรียนชั้น 8 - 9 - 10 สามารถอ่านเข้าใจได้โดยง่าย

5. การทดลองใช้เฉลยคะแนน (Scoring Key) ให้นักเรียนชาย 394 คน หญิง 310 คน ได้แบบสำรวจโดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 อันค้ำ ปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) มีค่าใกล้เคียงกับคำตอบที่มีตัวเลือก 3 อันค้ำ ค่าสหสัมพันธ์ของ 5 ตัวเลือก และ 3 ตัวเลือกคือ .95 และ .97 แสดงว่า แบบสำรวจที่มี 5 ตัวเลือก สามารถช่วยในการตัดสินใจของผู้สอบได้ดีขึ้น

6. ความสำคัญของแบบวัด SSHA ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตปี 1 ชาย 252 คน หญิง 159 คน นำแบบสำรวจปรากฏว่า 39% ของนิสิตชาย และ 57% ของนิสิตหญิง มีความสนใจกระทือหรือร้นในการปรับปรุงแก้ไขนิสัยและทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียน หลังจากทราบคะแนน SSHA เมื่อค่าคะแนนแบบจากแบบ SSHA ไปหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยได้ค่า .71 สำหรับชายและ .65 สำหรับหญิง ส่วนกลุ่มที่ไม่สนใจคะแนนแบบ SSHA และไม่ปรับปรุงแก้ไขนิสัยในการเรียนของตน ปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ลดลงเป็น .41 สำหรับชายและ .43 สำหรับหญิง แสดงให้เห็นชัดว่า เมื่อปรับปรุงแก้ไขนิสัยและทัศนคติในการเรียนแล้ว จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

บราวน์และ โฮลซ์แมน¹ ซึ่งเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยเท็กซัส ได้สนใจศึกษาเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน และตั้งสมมุติฐานว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

¹ William F. Brown and Wayne H. Holtzman, "Use of the Survey of Study Habits and Attitudes for Counseling Students," The Personnel and Guidance Journal 35 (December 1956) : 214 - 217.

กับนิสัยและทัศนคติในการเรียนน่าจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าตัวแปรด้านบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ทั้งสองได้สร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนขึ้น (The Survey of Study Habits and Attitudes : SSHA) ในปี 1953 ขึ้นแรกนำไปใช้กับนักเรียนในระดับวิทยาลัย (College) ต่อมานำไปทดลองทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่า ผู้ตอบสามารถอ่านได้เข้าใจ จึงนำไปให้นักเรียนชั้น (Grade) 12 ของโรงเรียนมัธยมออสติน จำนวน 455 คน เป็นชาย 227 คน และหญิง 228 คน นำแบบสำรวจและนำคะแนนไปหาค่าสหสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งได้จากคะแนนสอบปลายปี ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของชาย .48 และหญิง .51

ต่อมาได้นำแบบสำรวจ SSHA ไปให้สถิติปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเท็กซัส ซึ่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนออสติน เพื่อต้องการศึกษาว่านิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยว่าแตกต่างจากเมื่อเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงใด ผลการศึกษาปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชาย หญิง เมื่อเรียนอยู่ในมัธยมศึกษาตอนปลายและเมื่อเรียนในมหาวิทยาลัยคือ .83 และ .80 ตามลำดับ

พอฟแฟมและมัวร์¹ ได้ศึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงของแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของบราวน์และโฮลทซ์แมน (Survey of Study Habits and Attitudes : Brown and Holtzman:SSHA) และแบบสำรวจการปรับตัวทางการเรียนของ บอโรว์ (The Borow College Inventory of Academic Adjustment: CIAA) เพื่อเป็นการยืนยันว่า แบบวัดทั้งสองสามารถวัดลักษณะอื่นนอกเหนือจากเรื่อง

¹W. James Pophan and Mary Moor, "A Validity Check on the Brown-Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes and the Borow College Inventory of Academic Adjustment," Personnel and Guidance Journal 38 (1960) : 552 - 554.

สติปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน จากวิทยาลัยพิตต์เบิร์ก (College of Pittsburg) รัฐแคนซัส (Kansas) เป็นหญิงและชายในอัตราส่วน 1:2 และให้ทำแบบสำรวจ SSEA และ CIAA นำคะแนนจากแบบสำรวจทั้ง 2 ฉบับไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสหสัมพันธ์พหุคูณ กับคะแนนการสอบของสภาการสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Council Education Psychological Examination: ACE) ซึ่งวัดความถนัดทางการเรียนและคะแนนเฉลี่ยของภาคเรียนที่ผ่านมา ผลการศึกษาปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนและแบบสำรวจการปรับตัวทางด้านการเรียน กับคะแนนเฉลี่ย (.48, .436) สูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบสำรวจทั้งสองฉบับกับคะแนนจากแบบสำรวจ ACE (.216, .299) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า แบบสำรวจทั้ง 2 ฉบับ มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมากกว่าความถนัดทางการเรียน และเป็นการยืนยันว่าแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนและแบบสำรวจการปรับตัวทางด้านการเรียน สามารถวัด นิสัย ทัศนคติและการปรับตัวในด้านการเรียนซึ่งสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ซึ่งแบบวัดความถนัดทางการเรียนวัดไม่ได้

มอริส¹ ได้ศึกษาถึงนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นที่ 7, 8 และ 9 จำนวน 144 คน 130 คน และ 97 คน ตามลำดับ ให้กลุ่มตัวอย่างนำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนและให้ครูประจำชั้นประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยให้คะแนนเป็น A, B, C, D หรือ E

¹F.L. Morris, "The Validity of the Brown-Holtzman Survey of Study Habits and Attitudes 1960 Experimental Revision for Grade 7-7-12" (Unpublished Master's Thesis), Wayne State University, 1961.

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงผลของการสอนวิชาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่มีผลต่อวิธีการเรียน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม นำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนภายหลังจากที่สอนวิชาการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว และนำคะแนนไปหาค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนจากแบบสอบประสิทธิภาพในการเรียน (Effective Study Test : EST) และคะแนนเฉลี่ยของระยะเวลา 9 สัปดาห์ในภาคเรียนที่ 1 (1 st 9 Weeks' Grade Point Average) ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนนิสัยและทัศนคติในการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบ EST และคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การแนะนำวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดีขึ้น นอกจากนี้การแก้ไขปรับปรุงนิสัยและทัศนคติในการเรียนให้ดีขึ้นนั้น มีผลทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้นด้วย

บราวน์และโฮลท์ซแมน¹ ได้ประเมินการใช้แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน (The Study Habits and Attitudes:SSHA) ในชั้นมัธยมศึกษา โดยนำแบบสำรวจ SSHA ซึ่งมีข้อกระทง 100 ข้อ มีลักษณะเนื้อหาคล้ายกับข้อกระทงที่ใช้ในแบบสำรวจสำหรับมหาวิทยาลัย ปรับปรุงให้เหมาะสมในการใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา (SSHA : Form H) โดยการพัฒนาให้เป็นรูปแบบสำรวจที่มีมาตรฐาน คำนวณหาค่าความเที่ยง ความตรง และเกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norm) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คำนวณหาค่าความตรงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ชั้น 7 - 12) จำนวน 10,888 คน จากรัฐต่าง ๆ 13 รัฐ ในสหรัฐอเมริกา คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

¹William F. Brown and Wayne H. Holtzman, "Evaluating the Study Habits and Attitudes of High School Students" Journal of Educational Psychology 59 (December 1968) : 404 - 409.

ระหว่างคะแนนจากแบบสำรวจ SSHA และคะแนนเฉลี่ย (G.P.A.) ซึ่งอยู่ระหว่าง .32 ถึง .66 และค่าโดยเฉลี่ย .49 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัด ความถนัดทางการเรียน (A Scholastic Aptitude Test: SAT) กับคะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง .19 ถึง .83 และโดยเฉลี่ย .57 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน จากแบบวัด SAT กับแบบสำรวจ SSHA ต่ำมากอยู่ระหว่าง -.04 ถึง .54 และโดยเฉลี่ย .27 แสดงให้เห็นว่า SSHA Form H. สามารถวัดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการที่ เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแบบวัดความถนัด ทางการเรียนครอบคลุมไม่ถึง

คำนวณหาค่าความเที่ยง โดยวิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest) กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 9 จำนวน 237 คน ให้ตอบแบบสำรวจ 2 ครั้ง ระยะเวลาห่างกัน 4 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงของค่า (Scale) ทั้ง 4 ครั้งนี้ หลีกเลียงความล่าช้า .95 วิธีการเรียน .93 การยอมรับครู .93 และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา .94 ได้ค่า ความเที่ยงสูงพอที่ใช้วินิจฉัยและตัดสินคดีในการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้

คำนวณหาเกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ จากตัวอย่างทั้งหมด 11,218 คน จาก 13 รัฐ แยกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น 7 - 9) จำนวน 5425 คน และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้น 10 - 12) จำนวน 5793 คน

ผลงานวิจัยในประเทศไทย

ผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียนของ นักเรียนยังมีน้อยมาก ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามศึกษาและนำเสนอดังต่อไปนี้

1. ค่านิสัยและทัศนคติในทางการเรียน

นภาพร เมษรักษาวณิช¹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และเปรียบเทียบนิสัยและทัศนคติในการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน โดยใช้แบบสำรวจวจนีสัยและทัศนคติในการเรียน ของบราวน์ และโฮลท์ซแมน ฟอรัม H (The Survey of Study Habits and Attitudes: Brown and Holtzman: Form H) เป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนชายและหญิงแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ แผนกละ 100 คน นำคะแนนจากแบบสำรวจวจนีสัยและทัศนคติในการเรียนมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งได้จากคะแนนสอบปลายปีในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มตัวอย่าง และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียน โดยแยกตามเพศและแผนกวิชา ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นิสัยและทัศนคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ.
3. นักเรียนชายและหญิงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนไม่แตกต่างกัน
4. โดยทั่วไปแล้วนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนต่างสาขาวิชาจะต่างกัน ยกเว้น นักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์ และนักเรียนหญิงแผนกศิลปศาสตร์ กับนักเรียนหญิงแผนกวิทยาศาสตร์ และนักเรียนหญิงแผนกศิลปศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

¹นภาพร เมษรักษาวณิช, "ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), 81 หน้า.

ประหยัค ทองมาก¹ ได้ศึกษาเปรียบเทียบในเรื่อง ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในปีการศึกษา 2518 ของโรงเรียนในจังหวัดพังงา 5 โรงเรียน จำนวน 305 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ จำนวน 150 คน และ 154 คน โดยใช้แบบสอบถามปัญหา แอควาเนซ โพรเกรสซีฟ เมตริก (Advanced Progressive Matrices) ของ เจ จี ราเวน (J. G. Brown) และคะแนนผลการสอบปลายปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามความวิตกกังวลในการเรียนของ สุนันท์ ศลโกสุน แบบสำรวจนิสัยในการเรียนที่ปรับปรุงจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของ สุภาพรรณ โคตรจรัส และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของประสาท บัณฑิตวงกูร ผลการวิจัยปรากฏว่า ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. ค่านักทัศนคติในการเรียน

ประพันธ์ คูหามูข² ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนไทยมุสลิมในภาคการศึกษา 2 เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของนักเรียนที่ลาออกก่อนเรียนจบชั้นประโยคประถมศึกษา และไม่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

¹ประหยัค ทองมาก, "ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำกว่าระดับความสามารถ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), 78 หน้า.

²ประพันธ์ คูหามูข, รายงานการวิจัยทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมในภาคการศึกษา 2 (ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2512),

4 กลุ่ม คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอ 25 คน ครูประจำชั้น 106 คน ผู้ปกครองนักเรียน 324 คน และนักเรียนจาก 4 จังหวัดภาคใต้ 321 คน เป็นนักเรียนชาย 209 คน นักเรียนหญิง 112 คน แยกเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 155 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 166 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา เห็นคุณค่าของการศึกษา และต้องการศึกษาต่อ รักการศึกษาเล่าเรียน เรียนด้วยความสนใจและต้องการเรียน เพื่อมีอาชีพเป็นข้าราชการ

2. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียน ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดจากทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนหรือต่อการศึกษา แต่เกิดจากปัญหาอื่น ๆ เช่น ความยากจนต้องออกไปประกอบอาชีพ และต้องการเรียนเกี่ยวกับศาสนาของตน

บุษกร เพชรวิวรรธน์¹ ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อครู เพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติที่มีต่อครู และเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนต่อครู โดยแยกศึกษาตาม เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และสภาพในเมืองและนอกเมือง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง จำนวน 1176 คน ชาย 605 คน และหญิง 571 คน แยกเป็นนักเรียนส่วนกลาง 360 คน ชาย 178 คน หญิง 182 คน และนักเรียนในส่วนภูมิภาค 816 คน ชาย 427 คน หญิง 389 คน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างเอง ครอบคลุมเนื้อหา 5 ประการคือ ค่านิยม การปกครอง บุคลิกภาพ ความประพฤติ และความสัมพันธ์กับนักเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้แบบวัดทัศนคติที่มีความเที่ยงสูง

¹บุษกร เพชรวิวรรธน์, "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง", (ปริทัศน์นิพนธ์มหบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519), 78 หน้า.

พหุที่จะนำไปใช้ต่อไปได้ ($r_{tt} = .8918$) ส่วนทัศนคติต่อครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น พบว่า นักเรียนชายหญิงมีทัศนคติต่อครูไม่ต่างกัน และนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่างกันจะมีทัศนคติต่อครูด้านการสอน การปกครองต่างกัน กลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนปานกลางและต่ำ จะมีทัศนคติที่ดีด้านการปกครองสูงกว่า กลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ส่วนทัศนคติต่อครูด้านบุคลิกภาพ ความประพฤติ และความสัมพันธ์กับนักเรียนของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ ไม่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศดังกล่าวแล้วในตอนต้น จะเห็นว่า นิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียน มีอิทธิพลโดยตรงต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน อันจะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนแตกต่างกันควย